

Verslag Mini-Conferentie

Allochtone Senioren en Wonen

6 november 2012

Colofon

Organisatie : Stichtingen OVAA en OVO
Verslag : Hilda van der Plaats
Foto's : Ton van den Boomen
Lay-out : Tanja Vermaas
Samenwerkende organisaties: Woonbedrijf, Wooninc., Domein, El Islaah, Turk-O-Dak

Deze mini-conferentie is mede mogelijk gemaakt door de gemeente Eindhoven en de provincie Noord-Brabant

© OVAA 2012

Verslag Mini-Conferentie “Allochtone Senioren en Wonen”

Dinsdag 6 november 2012

van 13.30 - 16.00 uur in De Dommel, Bennekelstraat 131 te Eindhoven

Hoe willen allochtone senioren wonen bij het ouder worden? In Eindhoven zijn diverse initiatieven van en voor oudere migranten op het woongebied. Hoe werkt het en wat is daarvoor nodig? Daar gaat het om bij deze conferentie.

Onlangs heeft Woonbedrijf 12 nieuwbouwapartementen aan een Surinaamse en zes aan een Marokkaanse stichting toegekend. Ook in Tongelre bij Vitalis Woonzorggroep worden plannen ontwikkeld voor een woonvoorziening voor Turkse senioren. In Strijp kennen Domein en de Chinese organisatie On Wah een nauwe samenwerking.

Hoe is het gegaan en waar lopen ze tegenaan? Tijdens deze conferentie willen we met elkaar horen, zien en in gesprek gaan over **“Allochtone Senioren en Wonen”**.

De organisatie is in handen van OVAA, stichting ter bevordering van diversiteit in Eindhoven en OVO, de stichting Overlegorganisatie voor Ouderen in Eindhoven.

Tevens wordt tijdens deze bijeenkomst het **Verkennd onderzoek ‘Zorgvraag en zorgaanbod Turkse en Marokkaanse ouderen: van mismatch naar match’** aangeboden aan mensen van de gemeente Eindhoven die de opdracht tot dit onderzoek hebben gegeven.

Opening/OVO introductie

De zaal is niet groot maar er komen steeds meer mensen. Meer dan 45 personen. Enkelen hebben doorgegeven dat ze later komen en daarom begint de heer Keskin op zijn sas te spelen en te zingen. Hij opent hiermee op zeer muzikale manier de conferentie en krijgt de volle aandacht.

De heer Gert Haarler van OVO heet de aanwezigen welkom. Samen met OVAA is deze middag georganiseerd.

Hij wil met name de woningcorporaties bedanken voor de samenwerking en intenties waarmee ze de middag invullen.

De intentie van deze bijeenkomst komt voort uit het feit dat OVO als vertegenwoordiging van de wensen van ouderen gezegd heeft dat men ook de stem van allochtone senioren wil laten klinken.

Hij legt uit hoe OVO in diverse gremia is vertegenwoordigd:

In adviescommissies van de gemeente, in een aantal projecten van de gemeente en met de Ouderenadviseurs inzake WMO adviezen.

Men werkt ook met stedelijke organen en projecten of informatiebijeenkomsten in het algemeen.

Hij legt de doelstellingen van OVO uit:

- Ontwikkeling van eigen beleid.
- Gevraagd en ongevraagd advies geven in contacten met instanties, deelnemen aan projecten en informatie verzorgen.

Bij OVO kwam men er achter dat men weinig wist van allochtone senioren. Met een aantal vertegenwoordigers van deze senioren zijn toen gesprekken gevoerd waarbij items werden benoemd waar OVO bij stil zou moeten staan. Daaruit volgde een drietal projecten:

1. Informatie. Daar komen we begin volgend jaar op terug, belooft de heer Haarler.
2. Eenzaamheid. Anders kijken naar groepen van vrouwen en mannen.
3. Wonen en woonomgeving van senioren.

Dit laatste is een belangrijk item voor de toekomst. Hoe kunnen we informatie overdragen? In Eindhoven zijn de woningcorporaties allemaal al een stuk op weg om de problemen aan te pakken. Er is gevraagd om toelichting.

Vanmiddag willen we vanuit woningcorporaties een aantal zaken op gang brengen en laten zien dat u door eigen inzet en aanpak met de woningbouwcorporaties en zorginstellingen zelf veel stappen kunt maken, zegt de heer Haarler.

We geven geen blauwdruk, maar inzicht van wat binnen Eindhoven gaande is.

Hij noemt de Turkse ouderenvereniging Turk-O-dak die in hetzelfde gebouw huist als OVO. Zij zorgen voor een deel voor de organisatie van deze dag en met name de hapjes. De heer Haarler roemt de inzet en gedrevenheid van de heer Keskin van Turk-O-dak om een stukje cultuur van Turkse afkomst te brengen.

OVAA - project toelichting

De heer Emin Üstüner laat een korte film zien die enige tijd geleden is gemaakt over wonen.

In diverse wijken is samenwerking ontstaan met verschillende woningcorporaties.

“De kinderen kunnen ons niet helpen – die hebben het moeilijk genoeg” zeggen ouderen daarin.

We zijn bezig, maar men mag niet vergeten dat we niet alleen met projecten, maar ook met langdurige processen bezig zijn, waarschuwt de heer Üstüner.

Het filmpje geeft duidelijk beeld van de positie van senioren in het Eindhovense. De vragen en onderwerpen zijn nog steeds actueel.

Er heeft een onderzoek plaatsgevonden in opdracht van de gemeente Eindhoven, dat in samenwerking met OVAA is uitgevoerd.

Mevrouw Marianne van Wezel heeft het onderzoek geleid en geeft een presentatie ervan. Ze heeft dit onderzoek uitgevoerd op verzoek van OVAA. De reden waarom de gemeente om dit onderzoek heeft gevraagd, is de ervaring dat vraag en aanbod van wonen, zorg, dagbesteding en activiteiten niet goed op elkaar aansluiten.

Bij het interviewen van de doelgroepen zijn twee dames ingeschakeld die vertrouwd waren en de taal spraken: Noura Boubouh en Nadya Üstüner

In een presentatie geeft Marianne van Wezel in het kort de inhoud en de resultaten van het onderzoek weer.

Het probleem was de mismatch tussen vraag en aanbod van migrantenouderen op terrein van wonen, zorg, tijdsbesteding, contact en informatievoorziening. Daarom was het doel van dit verkennend onderzoek om te komen tot een praktisch handelingsperspectief rondom wonen en woonomgeving, zorg, tijdsbesteding, contact en informatievoorziening.

Het betreft verschillende levensterreinen en ook de toekomstplannen van de mensen. Als de mensen bijvoorbeeld allemaal terug zouden gaan dan heb je geen voorzieningen nodig.

In hoeverre hebben mensen steun nodig en in hoeverre zijn ze zelfredzaam. Daar werd ook nadrukkelijk door de gemeente om gevraagd.

Vandaar een verkennend onderzoek bij de ouderen zelf over hun behoeften en wensen, toekomstvisie, gebruik van en bekendheid met voorzieningen, behoefte aan ondersteuning en voorzieningen en mate van zelfredzaamheid en eigen inzet.

Er werd een afbakening gemaakt van Turkse en Marokkaanse senioren van 50+ en 65+, mannen en vrouwen. Twee wijken werden gekozen waarin veel van deze senioren wonen.

Er zijn wel andere groepen maar die zijn in dit onderzoek niet meegenomen, vertelt Marianne. Wat opvalt, is dat hier een gezamenlijke geschiedenis speelt van de voormalige gastarbeiders

Ze geeft in grote lijnen de uitkomsten van het onderzoek weer.

Het belangrijkste van het rapport zijn natuurlijk de

Algemene conclusies

Opvallend is dat er over het algemeen er grote tevredenheid is en een grote mate van zelfredzaamheid

Ook is een grote onbekendheid geconstateerd met allerlei voorzieningen en regelingen. Marianne haalt uit het onderzoek dat er sprake van eenzaamheid is. Men heeft onderling goede contacten – “ze hebben wel banden opgebouwd, maar niet zozeer in de wijk”.

Er is grote behoefte aan informatie en betrokkenheid, maar de Nederlandse taal is een grote belemmering voor deelname.

Van de kinderen wordt in beperkte mate ondersteuning en informatie verwacht. Men heeft grote behoefte aan informatie en ondersteuning door deskundigen/vertrouwenspersonen die de eigen taal en cultuur kennen. Mensen die een brug kunnen slaan tussen instellingen en doelgroep. Dit lijkt relatief makkelijk te organiseren, denkt Marianne.

Er is grote bereidheid om mee te doen, met de grote kanttekening dat vertrouwenspersonen hen daarbij betrekken en meenemen.

Tenslotte is de conclusies dat in iedere wijk spreekuren met open inloop moeten komen waar de Turkse en Marokkaanse senioren terecht kunnen en waar deskundigen/vertrouwenspersonen in de eigen taal aanwezig zijn. Zij leggen de verbanden met relevante voorzieningen en activiteiten.

Ook zou in de wijken een betere afstemming en verbinding moeten komen tussen de functies wonen, zorgen, vrijetijdsbesteding en informatievoorziening. In een of twee wijken zou daarmee begonnen kunnen worden. Turkse en Marokkaanse senioren kunnen daar zelf bij worden betrokken.

Boeiend lijkt een combinatie tussen organisaties.

Emin Üstüner zegt dat er bewust gekozen is voor een verkennend onderzoek om senioren er zelf bij te betrekken. Niet óver maar mét senioren. Dat is heel belangrijk. Wil je iets met senioren doen, betrek hen en hun kinderen er vanaf het begin bij. Dan omarmen ze zo'n project, weet Emin.

Vragen kunnen aan het eind van de bijeenkomst aan Sadiye en Nora gesteld worden, die intensief bij het onderzoek betrokken zijn geweest.

Aanbieding van het rapport

Emin maakt van de gelegenheid gebruik om het rapport te overhandigen aan vertegenwoordigers van de gemeente Eindhoven, mevrouw Lettie Hoogstra en de heer Ismail Akinci. Hij dankt de gemeente en betrokken instellingen, Marianne van Wezel, als ook Sadiye en Nora die de interviews uitvoerden.

Er zijn ook hand-outs van de presentatie, die na afloop van de presentatie meegenomen kunnen worden.

De heer Akinci dankt voor het rapport: "We zullen het uitgebreid bestuderen en advies uitbrengen aan het College".

Vitalis/Wooninc.

Nu komen mevrouw Isabella Vugts van Wooninc. en de heer Ad van de Wal van Vitalis woonzorg groep aan het woord.

Wooninc. is een van de vijf woningcorporaties, die bezig zijn met seniorenhuisvesting.

Wooninc. heeft door de stad een aantal complexen voor Senioren.

In Woensel Noord wordt begonnen met nieuwbouw en samen met Vitalis en Brunswijck is men bezig om te kijken of men iets kan betekenen voor allochtone senioren.

Vitalis Woonzorg Groep werkt in drie stadsdelen met eigen locaties en kennis van ouderenhuisvesting. Het uitgangspunt is dat de mensen niet moeten verhuizen als ze verzorging nodig hebben.

Als mensen bij ons huren kunnen we zorg leveren of een plaats in een verpleeghuis in de buurt zodat de mensen kunnen doorstromen binnen het eigen stadsdeel, vertelt de heer Van de Wal.

Wooninc is bezig met “plus” gebouwen, complexen met onder andere een ontmoetingsruimte voor vrije tijdsbesteding waar allerlei activiteiten kunnen plaatsvinden, soms ook met restaurantfunctie.

Er is een brochure waar de betreffende gebouwen in staan.

Wat zijn de overeenkomsten tussen Wooninc. en Vitalis?

Het scheiden van wonen en zorg. De samenstelling van bewoners is nog geen afspiegeling van de wijk. Men wil hier wel naartoe werken.

Er zijn projecten vanuit bestaande gebouwen, in samenwerking met andere organisaties in de locaties:

Vitalis Berckelhof, Brunswijck/Vaandelhof, Kronehoef en Theresia.

In Berckelhof is men bezig met een etage voor islamitische senioren, in samenwerking met externe partijen, zoals OVAA en thuiszorg, want alleen redden we het niet, vertelt Ad van de Wal.

Het gaat zowel om huur als de mogelijkheid voor uitgebreide zorg of tijdelijke opname. Mogelijkheden: een restaurant, een winkeltje. Het streven is op de eigen Turkse etage bijvoorbeeld eigen maaltijden te serveren.

Het geheel is in ontwikkeling en het is de bedoeling dat de mensen op den duur door elkaar gaan wonen.

Samenwerking in Brunswijck met Wooninc.:

Verhuur van de appartementen voor zelfstandig wonen gaat via Wooninc.. Er wonen al een drietal Turkse ouderen.

Daarbij gaat men kijken of mensen te interesseren zijn voor dagverzorging. Er wordt al samengewerkt in de Cees van Liendenflat en het Pieter Eiffhuis.

We hebben het idee dat we volgend voorjaar een project van de grond kunnen krijgen. Als dat lukt dan kunnen we dat uitbreiden.

Mensen geven aan om in hun eigen wijk te willen blijven wonen, dat is uitgangspunt.

Vragen

Iemand vraagt naar Vitalis Kronehoef.

Hier is een complex van Woonbedrijf in aanbouw en er zijn gesprekken gaande over samenwerking voor aanbod voor Surinaamse senioren.

Wat is de grootste belemmering om projecten tot ontwikkeling te brengen?

Het antwoord is: Enerzijds contacten mensen uit de buurten, onbekendheid met cultuur en kennis en anderzijds medewerkers uit de doelgroep.

Wooninc. merkt op dat er geen duidelijke vraag ligt. Je moet het samen van de grond kunnen krijgen. Als je iets achter het bureau bedenkt dan werkt het niet. Onbekendheid is de grootste belemmering.

Emin Üstüner wil aansluitend hierop in opbouwende zin kritiek geven: “We moeten als doelgroep de handen uit de mouwen steken en onze stem laten horen. Het is verleden tijd om een afwachtende houding aan te nemen. Je kunt niet meer achterover leunen. We gaan instellingen uitnodigen en aan het werk zetten om iets met ons samen te doen. Een goed begin is het halve werk. We moeten het samen doen. Dat geldt niet alleen voor de senioren, maar ook voor de kinderen.”

Iemand vraagt: “Waar vindt je die deur, waar moet je zijn. Als ik op Internet kijk dan is het voor iedereen. Geen informatie voor specifieke groepen.”

De heer Van de Wal van Vitalis antwoordt dat dit klopt: we zijn nog bezig om dat op te zetten. We leggen wel binnen de wijk contact met diverse organisaties om meer contacten te krijgen. Het is zoeken.

Er zijn meer vragen om informatie: Hoe kan ik informatie vinden voor zorg aan moslims en met wie kunnen we in gesprek?

Ik werk en heb weinig tijd. Als ik snel informatie wil hebben, kan ik die nergens vinden. Heeft de gemeente geen oplossing?

Mevrouw Christa Moradi is niet van een seniorenorgaan maar is vrijwilligster bij vluchtelingen. Ze vindt het jammer dat er niet over vluchtelingen wordt gesproken, maar dit is de eerste stap. Ga ook over vluchtelingensenioren praten, is haar verzoek.

Het antwoord is dat er drie Turkse senioren wonen in een complex van Vitalis of Wooninc.. Er zijn genoeg zelforganisaties die je kunt benaderen en die de informatie door kunnen geven.

Een mevrouw merkt op dat het makkelijk is om informatie in te winnen. Hang iets op in de moskee en de mensen zullen contact maken.

Mevrouw Saida Ajhnejh van stichting seniorenbelang El Islaah heeft al diverse malen gevraagd aan de woningbouwcorporaties om de formulieren voor mensen die aanpassing aan de woning willen aanvragen, meer toegankelijk te maken voor senioren met taalproblemen. Maar dat wordt geweigerd. Men zegt dat de mensen maar langs moeten komen. Dat is vaak een probleem.

Emin Üstüner zegt dat ze misschien hier contact kan zoeken met de woningcorporaties. Hij belooft de vragen door te geven aan de betreffende instellingen. Het begin is gemaakt.

Hij kondigt de volgende presentatie aan:

Woonbedrijf, mevrouw Ineke Kitsz en Saida Ajhnejh van stichting Seniorenbelang El Islaah.

Woonbedrijf

Mevrouw Ineke Kitsz vertelt dat ze al twee jaar in gesprek zijn met elkaar en dat heeft geresulteerd in het nieuwbouwcomplex 't Hof Eindhoven in Woensel Zuid. Het betreft 30 appartementen, waarvan zes appartementen bestemd zijn voor El Islaah (Marokkaanse senioren) en twaalf voor Mi Bosie (Surinaamse senioren). De overige appartementen worden via inschrijving verhuurd.

El Islaah

Mevrouw Saida Ajhnejh vertelt dat de stichting medio 2011 begonnen is op vrijwillige basis om de belangenbehartiging voor migrantenouderen een steuntje in de rug te geven. Dit gebeurt door ontmoetingen en periodieke informatie bijeenkomsten. De onbekendheid en daardoor de angsten waren groot. Er vinden ook signalerende huisbezoeken plaats. Mensen weten niet wat seniorenhuisvesting is en daardoor is de stap voor Marokkaanse senioren nog heel groot. Daar proberen we iets aan te doen, vertelt ze. Wij zijn nu alleen actief in Woensel en proberen dit uit te breiden. We zoeken medewerking van de woningcorporaties.

Samenwerking met Woonbedrijf was een mooie stap op die lange weg. Een afwachtende houding veroorzaakte een lang proces.

Maar nu zijn er zes appartementen, waarvan enkele nog niet verhuurd zijn. Hebt u belangstelling dan kunt u contact opnemen met El Islaah voor meer informatie.

De taal is een probleem maar er is een stap gemaakt en wij geven aangepast taalaanbod aan onze ouderen. De interesse is er wel.

Mevrouw Kitsz toont een plaatje van het nieuwbouwcomplex dat begin januari opgeleverd zal worden. Kenmerkend is dat er geen balkons zijn, maar brede galerijen en een gemeenschappelijke tuin en ontmoetingsruimte. We wilden ontmoeten centraal stellen. We gaan met de bewoners een mooie tuin maken, waar alle galerijen op uitkomen, vertelt ze.

In Woensel zuid is men begonnen met het realiseren van dit project. Ze vertelt over de aanpak, eerst via een film en flyer, daarna een presentatie aan groepen die geïnteresseerd waren, waarin de woonwensen werden besproken.

Er zijn bustochten georganiseerd om te kijken naar bestaande seniorenwoningen.

Men heeft ook ervaringen uitgewisseld met andere instellingen en woningcorporaties.

Waarom verschillen allochtone ouderen?

Onbekendheid met senioren huisvesting, men denkt direct aan een heel groot bejaardenhuis. Taalarmoede maakt dat het een heel lang proces kan zijn.

Financieel slechte situatie. Een laag inkomen vormt een probleem bij verhuizen.

Men heeft een informatie achterstand – welke voorzieningen zijn er en ook onbekendheid met bijvoorbeeld de sociale kaart en moeite om bij de informatie te komen.

De kinderen zorgen voor hun ouders. Daarom is het goed als ouders in een complex in de buurt terecht kunnen.

Het proces duurt lang (vanaf 2010).

Er is een groot onderscheid tussen vrouwen en mannen. Ze vertelt dat bij het bezoeken van seniorencomplexen er een probleem ontstond. De mannen en vrouwen wilden een aparte bus. Maar na veel contact in de bijeenkomsten kwam het beetje bij beetje goed. Men is niet pro actief en neemt heel vaak een afwachtende houding aan. Maar op 25 september jl. is een overeenkomst getekend met El Islaah en Mi Bosie.

Mevrouw Kitsz vertelt van de activiteiten die zijn georganiseerd, zoals workshops voor de inrichting van de tuin en voor wandkleden in de centrale ontmoetingsruimte en de hallen.

Een bezoek aan het textielmuseum in Tilburg, vorige week, waar de kunstenaar een proefmodel van het eerste wandkleed kon laten zien. Een heel leuke middag. Ook de ontmoeting tussen de bewoners is goed.

Wat hebben we geleerd van samenwerking met El Islaah?

Geduld en begrip – wij willen altijd alles te snel realiseren;

Rekening houden met de achterstand;

Gebruik maken van sleutelfiguren;

Aanpassen van communicatie;

Wegnemen van angst voor verzorgingshuizen (rondleiding met de bus);

De groep is niet gewend om in de toekomst te plannen;

Vertrouwen opbouwen – daar hebben we twee jaar hard aan gewerkt – de samenwerking wordt alleen maar beter.

Het doel van Woonbedrijf bij dit alles voor de toekomst is dat allochtone ouderen bekend zullen zijn met de term seniorenwoning en dat ze zelf gaan reageren op woningaanbod.

Een mevrouw vraagt welke groepen aan deze miniconferentie voor allochtone senioren meedoen. Er blijken mensen te zijn uit o.a. Irak en Afghanistan, een mooi gemêleerd gezelschap, constateert Emin Üstüner.

Domein/On Wah

Hierna is de beurt aan Domein.

Mevrouw Irene Neggers heet het bestuur On Wah welkom.

Domein heeft sinds 2004 een samenwerking met On Wah.

Ook hier is samen met de doelgroep een programma van eisen opgesteld en bekeken hoe het gebouw eruit moest zien. Men is samen op zoek gegaan naar locaties, wat in het begin heel moeilijk bleek te zijn.

De woonwensen waren onder meer: een dichte keuken, schuifdeuren voor meer ruimte, een ontmoetingsruimte, twee slaapkamers, loze leidingen voor satelietverbinding met Chinese zenders en een aparte containerruimte.

In 2006 is een locatie gevonden in het Ven in Strijp, waar Domein twee complexen aan het bouwen was. Het waren twee complexen met 11 woningen die geschikt waren voor senioren.

De afspraken werden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Om tot dit resultaat te komen moest men enkele eisen laten vallen.

Een samenwerkingsovereenkomst is heel belangrijk, daarin werd onder meer geregeld: de woningtoewijzing, afspraken voor verhuur en een beheersovereenkomst. Domein sluit met bewoners een contract af en On Wah levert kandidaten van 55+. Er is een complexbeheerder die als intermediair optreedt vanwege taalproblemen. De ervaring tot nu toe leert dat de complexbeheerder inderdaad een erg belangrijke functie heeft. De kosten worden doorberekend in de servicekosten.

De communicatie is de rode draad in het verhaal waar we hier voor staan, vertelt de vertegenwoordiger van Domein. We moesten altijd met een tolk werken en dat was erg arbeidsintensief.

Voor bijeenkomsten met het bestuur was er een vrijwilligster als tolk en in elk complex woont iemand die de Nederlandse taal machtig is. Persoonlijk contact is heel belangrijk. Er zijn elf bewoners per complex.

Hoe is het in 2012?

Ze wonen er nu en er komen praktische problemen, zoals de deuren die te zwaar open gaan. De vloeren zijn te weinig antislip, er moeten drempels worden verwijderd en het afval blijkt een probleem te vormen.

Als we het eerder hadden onderzocht hadden de problemen kunnen worden ondervangen.

Chinezen zijn klein en senioren hebben vaak een rollator. Daardoor worden drempels als bergen ervaren. De gemiddelde leeftijd is 80plus. Ze krijgen de container niet open.

Communicatie blijft een probleem. Men wil heel graag deelnemen aan "OVAA met taal." Het hele bestuur wil meedoen en ook veel bewoners hebben belangstelling.

Complexbeheer: we hadden gedacht dat deze betaalde kracht van Domein steeds minder kon gaan werken, maar hij is in de praktijk steeds meer nodig.

We hebben twee ontmoetingsruimten, die eigenlijk te veel huiskamer zijn en dus weinig plek bieden. Moeten we die niet alsnog uitbouwen?

Vergrijzing bewoners. Het bestuur gaf signalen dat men de weg niet weet om een scootmobiel of rollator aan te vragen. Veel onwetendheid van dingen die voor ons heel normaal zijn. Daar moeten we mee aan de slag. Vanuit de Lumens groep kwam iemand die met veel handen en voetenwerk probeert de mensen te helpen.

We zijn ook met Vitalis aan de slag gegaan voor het verzorgingshuis Vitalis Theresia in de wijk Strijp. Ook hier bleek weer veel onbekendheid. Rondleidingen zodat mensen een beeld hebben, zijn heel nuttig. Vervolgens is gekeken naar zorg op maat. Je kunt iemand die Chinees is niet zomaar in een verzorgingshuis zetten.

Met Lumens is men bezig de kinderen op mantelzorgplicht te wijzen en ook medebewoners worden betrokken. Zorg op maat. Daar hadden we niet over nagedacht. Het houdt niet op bij een seniorenwoning.

Voor wat betreft de activiteiten is het van belang dat de bewoners integreren in de wijk, worden betrokken bij activiteiten. Hoewel ze vaak de taal niet machtig zijn, blijkt erbij zijn heel belangrijk. Ook worden er gezamenlijk Tai Chi lessen gegeven. Over dit alles is intensief overleg tussen Domein en Lumens.

Meneer Hoe, bestuurslid van On Wah komt uitleggen hoe de bewoners het ervaren. Hij is Domein dankbaar dat ze deze complexen hebben gerealiseerd. Oudere Chinezen met taalprobleem zijn vaak eenzaam. Nu kunnen ze elkaar helpen.

De mensen zijn blij met hun appartementen. In ieder complex zitten twee alleenstaanden, de rest is voor echtparen. Voor wat we nodig hebben als buitenlanders vragen we Domein om ons te helpen en ze doen het. De mensen zijn blij. In loop van de tijd wil hij ook in het complex gaan wonen.

Vragen

Er wordt gevraagd in hoeverre de extra service drukt op de huurderskosten. Irene Neggers zegt dat de bewoners aan de huurtoeslag grens zitten. De kosten worden door Domein genomen. Ook de extra uren van de complexbeheerder rekenen we niet extra door.

Mevrouw Bogosavac merkt op dat er niet voldoende kennis is van de zorg die men zou kunnen ontvangen. Het is heel belangrijk dat er meer mensen in de zorg komen die de taal en cultuur kennen. Ze wijst op de ervaringen van Nederlandse migranten in Australië. Die worden op oudere leeftijd ook verzorgd door mensen met een Nederlandse achtergrond.

Samenwerking moet van twee kanten komen. Oud worden is bij sommige groepen een taboe en er is nog steeds weinig kader met Turkse en Marokkaanse achtergrond. Men moet er zelf achter aan gaan.

Mevrouw Neggers zegt dat we daar met elkaar hard voor aan het werken zijn.

Rene v.d. Berg van Trudo

De heer v.d. Berg vertelt dat het komend jaar een specifieke woonvorm Turkse senioren moet worden gerealiseerd. Men is nu nog met de gemeente in onderhandeling over het overnemen van de locatie.

Vooruitlopend op stadsvernieuwing hoorden we dat Turk-o-dak van plan is om gezamenlijk iets te ontwikkelen. In 2010 is gestart en de plannen zijn uitgewerkt in een bijeenkomst.

We zijn verder Ingegaan op hoe we het moeten doen, het moet verder ontwikkeld worden.

Het gaat om 12 appartementen. Op de begane grond moet een wijkrestaurant worden gerealiseerd en we zijn ook bezig voor Nederlandse senioren om langer te kunnen wonen in de Bennekel, vertelt hij.

Hij heeft een voorbeeld van een bewoonster van 96 die nog steeds zelfstandig woont.

Via het wijkrestaurant wordt informatie gegeven. Het gaat met name over diensten in de buurt – mobiliteit en taal. Taal is een probleem waar we tegenaan blijven lopen. Maar diensten uitwisseling van bewoners via het wijkrestaurant lijkt een goed idee.

We zijn benieuwd hoe we het verder kunnen uitwerken.

Trudo wil bijzondere woningbouw tot stand brengen. Als het goed gaat willen we eind 2013 de eerste paal in de grond hebben.

De voorzitter van İkinci Bahar in Tilburg, waar al drie jaar wooncomplex voor Turkse senioren is gerealiseerd, wenst hen veel succes.

De heer v.d.Berg zegt dat ze misschien in de toekomst een kijkje komen nemen.

Vragen

Mevrouw Christa Moradi, die als vrijwilligster met vluchtelingen werkt is blij dat ze aanwezig kon zijn. Ze heeft veel informatie gekregen, die ze nog niet wist. Ze gaat de doelgroep verzamelen en mevrouw Kitsz vragen om te komen en informatie te geven. Ze is blij dat de Turken en Marokkanen de deur opengemaakt hebben.

Afsluiting

De heer Keskin neemt de afsluiting voor zijn rekening met zijn gedicht dat hij vijf jaar geleden geschreven heeft over zijn verleden als gastarbeider.

Hierna sluit Emin Üstüner deze ‘miniconferentie’ af.

Hij dankt iedereen namens OVO en OVAA en de instellingen die bijdragen hebben geleverd aan deze bijeenkomst. Maar ook uw aanwezigheid was voor ons heel belangrijk. We hebben niet alleen informatie kunnen geven, maar ook goede vragen ontvangen zodat we meer kunnen doen in het belang van de senioren.

“Laten we het samen doen” besluit hij.

Hij dankt ook stichting Turk-o-dak voor de ontvangst en de hapjes.

OVAA, stichting ter bevordering van diversiteit in Eindhoven

Klokgebouw 196, 5617 AB Eindhoven

Tel. (040) 256 97 87

E-mail: secretariaat@ovaa-eindhoven.nl

Website: www.ovaa-eindhoven.nl

OVO, stichting Overleg voor Ouderenorganisaties

Bennekelstraat 131

5654 DD EINDHOVEN

Tel. (040) 257 38 32

E-mail: info@ovoeindhoven.nl

Website: www.ovoeindhoven.nl